

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 juni 2015

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 1299
van het Gerechtelijk Wetboek
wat het aantekenen van hoger beroep
tegen een vonnis dat de echtscheiding
op grond van onderlinge toestemming
uitspreekt op grond van verzoening betreft**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Laurette ONKELINX**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Sonja Becq, hoofdindienster van het wetsvoorstel	3
II. Bespreking en stemmingen.....	4

Zie:

Doc 54 **0793/ (2014/2015):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Becq.
002: Toevoeging indieners.
003: Amendement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 juin 2015

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 1299
du Code judiciaire
en ce qui concerne l'appel
d'un jugement prononçant
le divorce par consentement mutuel
pour cause de réconciliation**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MME **Laurette ONKELINX**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif de Madame Sonja Becq, auteure principale de la proposition de loi	3
II. Discussion et votes.....	4

Voir:

Doc 54 **0793/ (2014/2015):**

- 001: Proposition de loi de Mme Becq.
002: Ajout auteurs.
003: Amendement.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Philippe Goffin

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Goedeke Uyttersprot,
Kristien Van Vaerenbergh
PS Eric Massin, Laurette Onkelinx, Özlem Özen
MR Gilles Foret, Philippe Goffin, Richard Miller
CD&V Sonja Becq, Raf Terwingen
Open Vld Egbert Lachaert, Carina Van Cauter
sp.a Johan Vande Lanotte
Ecolo-Groen Stefaan Van Hecke
cdH Christian Brotcorne

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Christoph D'Haese, Koenraad Degroote, Daphné Dumery, Johan Klaps,
Hendrik Vuye
Paul-Olivier Delannoy, Willy Demeyer, Ahmed Laaouej, Karine Lalieux
Benoît Friart, Luc Gustin, Philippe Pivin, Stéphanie Thoron
Griet Smaers, Els Van Hoof, Servais Verherstraeten
Katja Gabriëls, Dirk Janssens, Sabien Lahaye-Battheu
Monica De Coninck, Karin Jiroflée
Marcel Cheron, Benoît Hellings
Francis Delpérée, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

FDF Olivier Maingain

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 17 juni 2015.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW SONJA BECQ, HOOFDINDIENSTER VAN HET WETSVOORSTEL

Mevrouw Sonja Becq (CD&V), hoofdindienster van het wetsvoorstel, geeft aan dat dit wetsvoorstel ertoe strekt echtgenoten de mogelijkheid te geven gezamenlijk beroep in te stellen tegen een vonnis dat hun echtscheiding in eerste aanleg uitspreekt ingeval zij zich verzoenen na deze uitspraak, maar vóór het verstrijken van de termijn van hoger beroep.

Ingevolge artikel 1299, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek is het hoger beroep tegen het vonnis waarbij de echtscheiding is uitgesproken, slechts toegelaten indien het steunt op het niet-ervullen van de wettelijke voorwaarden om de echtscheiding uit te spreken.

Overeenkomstig artikel 1298 van datzelfde Wetboek spreekt de rechtbank de echtscheiding uit wanneer de partijen aan de voorwaarden hebben voldaan en de door de wet bepaalde formaliteiten in acht hebben genomen. Krachtens artikel 1299, derde lid, van datzelfde Wetboek kan hoger beroep worden ingesteld binnen de maand te rekenen van de uitspraak.

Uitzonderlijk valt het voor dat partijen zich verzoenen nadat de rechter de echtscheiding op grond van onderlinge toestemming heeft uitgesproken, maar voordat het echtscheidingsvonnis in kracht van gewijsde treedt. In de rechtspraak rijst evenwel de vraag of partijen in dat geval nog hoger beroep kunnen instellen.

Die vraag is niet zonder belang voor de betrokken partijen. Indien zij in die situatie geen hoger beroep kunnen instellen, zijn zij gedwongen de echtscheiding te ondergaan, moeten er registratierechten worden betaald, moet er een nieuw huwelijkscontract worden opgemaakt, moeten zij opnieuw in het huwelijk treden enzovoort.

In de rechtspraak van de hoven van beroep te Antwerpen en Gent na de wet van 2 juni 2010 (*Belgisch Staatsblad* van 21 juni 2010) wordt deze rechtsvraag negatief beantwoord¹. In de rechtspraak en rechtsleer van vóór die wet werd deze vraag – evenwel *contra legem* – doorgaans wel ingewilligd. Nochtans heeft de

¹ Antwerpen, 7 november 2012, T.Fam. 2014, nog niet verschenen, bijdrage van M. BUNKENS; Gent, 16 januari 2014, T.Fam. 2014, nog niet verschenen, bijdrage van M. BUNKENS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi au cours de la réunion du 17 juin 2015.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MADAME SONJA BECQ, AUTEURE PRINCIPALE DE LA PROPOSITION DE LOI

Mme Sonja Becq (CD&V), auteure principale de la proposition de loi, précise que la proposition de loi vise à permettre aux époux d'interjeter conjointement appel d'un jugement prononçant le divorce en première instance au cas où ils se réconcilient après le prononcé de ce jugement, mais avant l'expiration du délai d'appel.

Conformément à l'article 1299, alinéa 1er, du Code judiciaire, l'appel du jugement qui a prononcé le divorce n'est admissible que pour autant qu'il soit fondé sur le non-respect des conditions légales pour prononcer le divorce.

En vertu de l'article 1298 du Code judiciaire, le tribunal prononce le divorce si les parties ont satisfait aux conditions et rempli les formalités déterminées par la loi. L'article 1299, alinéa 3, du Code judiciaire dispose que l'appel du jugement peut être interjeté dans le mois du prononcé.

Il arrive, exceptionnellement, que les parties se réconcilient après que le tribunal a prononcé le divorce par consentement mutuel, mais avant que le jugement de divorce ne soit coulé en force de chose jugée. Reste à savoir si, dans la pratique du droit, les parties peuvent encore interjeter appel en l'occurrence.

Cette question n'est pas sans intérêt pour les parties concernées. Si elles ne peuvent interjeter appel dans ce cas, elles sont contraintes de subir le divorce, des droits d'enregistrement sont dus, un nouveau contrat de mariage doit être établi, elles doivent se remarier, etc.

La jurisprudence des cours d'appel d'Anvers et de Gand postérieure à la loi du 2 juillet 2010 (*Moniteur belge* du 21 juin 2010) répond négativement à cette question de droit¹. Par contre, la jurisprudence et la doctrine antérieures à cette loi accédaient majoritairement à cette demande, fut-ce *contra legem*. Or, en 2010, le

¹ Anvers, 7 novembre 2012, T.Fam. 2014, non encore publié, note de M. BUNKENS; Gand, 16 janvier 2014, T.Fam. 2014, non encore publié, note de M. BUNKENS.

wetgever in 2010 die mogelijkheid niet willen uitsluiten². De wijziging van artikel 1299 van het Gerechtelijk Wetboek in 2010 beoogde net een lacune op te vullen en meer bepaald de echtgenoot (of beiden) de mogelijkheid te bieden in het verweer te treden tegen een uitgesproken echtscheiding indien de daartoe in acht te nemen voorwaarden niet (langer) vervuld waren.

Concreet beoogt dit wetsvoorstel dat artikel 1299 te wijzigen zodat de echtgenoten ook gezamenlijk hoger beroep kunnen aantekenen tegen een vonnis dat hun echtscheiding in eerste aanleg uitspreekt, ingeval zij zich verzoenen na deze uitspraak, maar vóór het verstrijken van de termijn van hoger beroep.

II. — BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*
* *

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Dit artikel beoogt artikel 1299 van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen teneinde de echtgenoten de mogelijkheid te bieden gezamenlijk hoger beroep in te stellen tegen een vonnis dat de echtscheiding in eerste aanleg uitspreekt ingeval zij zich verzoenen na deze uitspraak, maar vóór het verstrijken van de termijn van hoger beroep.

Mevrouw Sonja Becq c.s. dient amendement nr. 1 (DOC 54 793/003) in, dat ertoe strekt het 2° te vervangen door wat volgt:

“2° het artikel aanvullen met een vierde lid, luidend als volgt:

² Zie de rechtspraak en rechtsleer zoals geciteerd in: M. BUNKENS, “Bezint eer ge een EOT begint” (bijdrage onder Antwerpen, 7 november 2012, en Gent, 16 januari 2014), T.Fam. 2014, nog niet verschenen.

législateur n’a pas souhaité exclure cette possibilité². En effet, la réécriture, en 2010, de l’article 1299 du Code judiciaire visait précisément à combler une lacune, et notamment à permettre à l’un des conjoints (ou aux deux conjoints) de s’opposer au divorce prononcé si les conditions légales devant être remplies à cet effet ne l’étaient pas (ou plus).

Concrètement, l’article 1299 du Code judiciaire est modifié afin que les conjoints puissent également former conjointement un appel contre le jugement qui prononce leur divorce en première instance lorsqu’ils se réconcilient après cette décision mais avant l’expiration du délai de recours.

II. — DISCUSSION ET VOTES

Article 1er

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Il ne fait l’objet d’aucune observation.

*
* *

L’article 1er est adopté à l’unanimité.

Art. 2

Cet article vise à modifier l’article 1299 du Code judiciaire afin que les conjoints puissent former conjointement un appel contre le jugement qui prononce leur divorce en première instance lorsqu’ils se réconcilient après cette décision mais avant l’expiration du délai de recours.

Mme Sonja Becq et consorts introduisent l’amendement n°1 (DOC 54 793/003) qui vise à remplacer le 2° par ce qui suit:

“2° compléter l’article par un alinéa 4 rédigé comme suit:

² Voir la jurisprudence et la doctrine citées dans: M. BUNKENS, “Bezint eer ge een EOT begint” (note sous Anvers, 7 novembre 2012 et Gand, 16 janvier 2014), T.Fam. 2014, non encore publié.

“Hoger beroep aangetekend op grond van verzoening moet in alle gevallen door beide echtgenoten gezamenlijk binnen een maand vanaf de uitspraak worden ingesteld. Het wordt betekend aan de procureur des Konings.”

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) preciseert dat het om een technische verbetering gaat. De verwijzing naar artikel 1298 van het Gerechtelijk Wetboek is overbodig en kan aanleiding geven tot verwarring omdat dit artikel ook een regeling bevat die de familierechtbank toestaat om het verzoek tot echtscheiding niet in te willigen. Voorzien in een procedure om hoger beroep in te stellen, is in dat geval zinloos.

*
* *

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Het gehele, aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Laurette ONKELINX

De voorzitter,

Philippe GOFFIN

Artikelen die een uitvoeringsmaatregel vergen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): *nihil*.

“Tout appel fondé sur la réconciliation doit être introduit conjointement par les deux conjoints dans le mois du prononcé. Cet appel est signifié au procureur du Roi.”

Mme Sonja Becq (CD&V) précise qu’il s’agit d’une correction d’ordre technique. Le renvoi à l’article 1298 du Code judiciaire est superflu et peut prêter à confusion car cet article prévoit également un règlement permettant au tribunal de la famille de ne pas accéder à la demande de divorce. Une procédure d’appel n’a aucun sens dans ce cas.

*
* *

L’amendement n°1 est adopté à l’unanimité.

L’article 2 ainsi amendé est adopté à l’unanimité.

*
* *

L’ensemble de la proposition de loi, tel qu’amendée, est adopté à l’unanimité.

La rapporteuse,

Laurette ONKELINX

Le président,

Philippe GOFFIN

Articles nécessitant une mesure d’exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): *nihil*.